

TELEMARK FYLKESKOMMUNE
Telemark fylkeskommune
Sentralt fakturamottak
Postboks 2844

3702 SKIEN

Vår dato: 16.09.2024

Vår ref.: 202410993-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 24/14315

Saksbehandler: Astrid Flatøy/

22959768/asfl@nve.no

NVEs uttalelse - Høring og offentlig ettersyn av forslag til Telemarksplanen – Regional planstrategi for Telemark 2024-2028.

Vi viser til brev datert 14.06.2024. Saken gjelder høring og offentlig ettersyn av Telemarksplanen - regional planstrategi for Telemark 2024–2027.

Kort om planen

Telemarksplanen er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Telemark. Planen fastsetter de overordnede satsingene og målene, som deretter skal omsettes til handling gjennom strategier og planer. Formålet med Telemarksplanen er å få et politisk styringsverktøy for utvikling av fremtiden. Den har tre satsinger: inkluderende, skapende og naturrike Telemark, som skal bidra til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi).

NVEs rolle i kommunal og regional planlegging er i hovedsak knyttet til arealbruk, og rammene for våre forvaltningsoppgaver går frem av veileder [2/2017 - Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#). Det er viktig at kommuner og fylkeskommuner forankrer viktige hensyn for arealbruken i kommunal og regional planstrategi, kommuneplanens arealdel og andre overordnede planer.

NVEs uttalelse

Vi vil i vår uttalelse vise til veiledning som kan være aktuell for planen og anbefaler at disse legges til grunn for videre planarbeid i regionen.

I kapitlet *Natur, klima og miljø*, er det omtalt at lokalsamfunnene må ha en god beredskap for blant annet å kunne håndtere de konsekvensene klimaendringene har for samfunnet. NVE støtter dette. Dette tema er også omtalt i kapitlet om *Samfunnsikkerhet*.

Vi viser til [Rundskriv H-5/18 Samfunnsikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling](#). Kapittel 2.5 gir veiledning i hvordan hensynet til samfunnsikkerhet kan innarbeides i regionale planer. Fylkeskommunen vil gjennom regional planstrategi og i FylkesROS avdekke hvilke utfordringer regionen står overfor.

Klima og miljømessig bærekraft

For alle fylkene i landet er det utarbeidet klimaprofiler. [Klimaprofil Telemark - Norsk klimaservicesenter](#) gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventa klimaendringer og klimautfordringer i Telemark.

I kapitlet *Kraft, klima og næringsliv* står det at det er behov for mer fornybar energi i Telemark. I kapitlet *Miljømessig bærekraft* er det omtalt at tilgangen til ren energi er avgjørende for å lykkes med å få til grønn omstilling i fylket. Det vises også til behov for effektiviseringstiltak i industri, kraftproduksjon og i privathusholdninger.

Å legge til rette for mer fornybar energi, effektiv og fleksibel energibruk er i tråd med [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](#). Vi støtter dette.

I forslag til revidert SPR for klima og energi ([Høring av forslag til reviderte statlige planretningslinjer for klima og energi - Miljødirektoratet](#)) står det i kap. 4.1 at «Fylkeskommunene bør ta initiativ til samarbeid og læring om klimaomstilling på tvers av kommunegrensene og regioner, og spesielt rette sitt arbeid mot kommuner som vil ha særlig stor nytte av det. Det samme gjelder for effektiv og fleksibel energibruk».

Vi oppfordrer derfor fylkeskommunen til også å ha fokus på fleksibel energibruk, i tillegg til fornybar kraftproduksjon og energieffektivisering som allerede er nevnt i planforslaget.

Satsingsområder

Telemarksplanen har tre satsinger: Inkluderende, skapende og naturrike Telemark. Satsinger er områder som skal gi retning til samfunnsutviklingen over flere valgperioder, og disse skal bidra til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Hver satsing har tilhørende mål som viser hvilke områder politikerne prioriterer denne fire-årsperioden.

I kapitlet om *Samfunnsikkerhet* står det at: «Regionale arealplaner må også inkludere tiltak for å håndtere konsekvensene av klimaendringer, som oversvømmelser og erosjon, samt bevare og gjenopprette naturområder og iverksette naturbaserte løsninger».

NVE har faglig råd om at Fylkeskommunen vurderer å ta inn setningen «Det må settes av nok arealer til å håndtere naturfare» i dette kapitlet.

God arealplanlegging er pekt på som det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, skred, erosjon og overvann. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for disse faretypene. Vi erfarer at det ofte er en utfordring å sette av store nok og sammenhengende areal til å sikre:

- overvannets avrenning på overflata i intense nedbørhendelser,
- vassdragenes kapasitetsbehov i flom,
- erosjonsutsatt areal,
- skredutsatt areal og
- nødvendige areal for avbøtende tiltak (sikringstiltak).

I «kampen om arealene» erfarer vi at det planlegges utfylling og inngrep i vassdrag (bekker, elver og vann). Særlig ser vi dette ved planlegging og utføring av infrastrukturtiltak, men også ved fortetting og transformasjon i sentrumsområder.

NVE oppfordrer til at dere tar inn et mål om å ta vare på gjenværende ubebygde sone langs sjø og vassdrag, og at dere også omtaler restaurering av vassdrag og spesielt åpning av elver og bekker.

Behov for regional planer og strategier 2024-2028

For perioden 2024-2027 foreslår fylkeskommunen at det skal utarbeides en *Regional plan for klima, energi og grønn omstilling*. Vi støtter dette.

Formålet med *Regional plan for klima, energi og grønn omstilling* er å få et styringsverktøy for dilemmaene energi, klima og natur. Planen skal fremme en helhetlig tilnærming til utfordringene og mulighetene for å gjennomføre en omstilling til mer fornybar energi og effektivisering av strømmettet.

Å legge til rette for grønn omstilling i regionen, krever kunnskap om kraftsystemet i regionen. Det er behov for et godt kunnskapsgrunnlag om hvilke arealer som eventuelt er egnet for større kraftkrevende industri, hvor det er ledig kapasitet i kraftnettet og hvor det er nærhet til sterke punkter i nettet som vil kreve mindre nettførsterkninger.

Det er de regionale nettselskapene og Statnett som må vurdere om tilknytning til ny grønn industri er driftsmessig forsvarlig, eller om det er behov for investeringer i regional- eller transmisjonsnettet for å levere den mengden kraft som industrien legger opp til. Vi anbefaler at kraftproduksjon, -forbruk og -nett sees i sammenheng i planarbeid.

I [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](#) stilles klare forventninger til at fylkeskommuner og kommuner hensyntar energi og energieffektivitet i planarbeidet. Vi oppfordrer fylkeskommunen til også å ta opp gjenbruk av varme som tema i planarbeidet.

Det ble i 2023 lagt fram en [Handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi - regjeringen.no](#). Kommunenes rolle er sentral i arbeidet med energieffektivisering, blant annet som planmyndighet, byggeier og tilrettelegger. Regjeringen stiller klare forventninger til at kommuner og fylkeskommuner hensyntar energi og energieffektivitet i planarbeidet og presenterer tiltak i handlingsplanen som skal gjøre dette arbeidet lettere for kommunene.

På grunnlag av dette oppfordrer vi til at planarbeidet brukes til å legge til rette for:

- Effektiv energibruk i bygninger og andre sektorer
- Ny fornybar kraftproduksjon
- Fjernvarme og/eller annen lokal varmeproduksjon
- Samlokalisering av virksomhet med overskuddsvarme med aktivitet som har behov for varme

Vi ønsker dere lykke til med det videre planarbeidet. Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Med hilsen

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Astrid Flatøy
seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

TELEMARK FYLKESKOMMUNE

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK